

Beyin göçü devam ediyor*

Libya yolcularından biri.

Üyelerinin çoğu Libya'ya gitmek üzere, elçiliğe başvuran Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Metin Oruç Beştepe, teknik personel sorunu ve yan ödemeler konusunda Yankı'nı sorularına cevap verdi.

Yankı — Libya'ya gitmek için ne kadar üyeniz başvurdu?

Beştepe — Odamız üyesi 1000 elektrik mühendisinin Libya'ya çalışmaya gitmek için Elçiliğe başvurduğunu öğrendik. Bunlar arasında devlet hiyerarşisinde önemli mevkileri olan daire başkanları, müdürler de var.

Yankı — Bu beyin göçünün nedenleri?

Beştepe — Personel kanunu, nedenlerden biri. Ancak temel neden değil. Türkiye'de mühendislere formasyonlarının gerektirdiği işler yaptırılmıyor. Mühendislik hizmetlerinin büyük kısmı, yabnacı müşavir mühendislik firmalarına veriliyor. Çalıştıkları işlerde, mühendis olarak tatmin olmuyorlar. Kanımca, yerli potansiyel maalesef kullanılmıyor. Bunun sonucu, mühendisler gizli bir işsizlikle karşı karşıya... göçe sevkeden ana neden bu.

Yankı — Dışarıdan mühendislik hizmetleri ithal ederken, gene dışarıya mühendislik hizmeti ihraç etmemiz çelişiklik yaratmıyor mu?

Beştepe — Tam anlamı ile. Kendi yurdumuzda mühendislerimizi yetenekli görmüyoruz da Libya niçin ısrarla istiyor? Başka ülkelerde de çalışan arkadaşlarımız var. Onlar da başarırlı.

* 3 Temmuz 1972 tarihli Yankı dergisinde yayımlanan bu röportajın dergimizde yayımlanmasını üyelerimiz açısından yararlı buluyoruz — (Yayın Kurulu).

görüşler

Yankı — Yabancı mühendis ithali nasıl önlenebilir?

Beştepe — Bu konu tüm odaların ortak sorunu. Türkiye'ye kredi veren çeşitli yabancı kuruluşlar, hizmetlerinin kendilerince yapılmasını şart koşuyorlar. Bu da benimsenip kabul ediliyor. Sonuçta, Türk mühendisleri boş kalırken, yabancılara milyonlarca liralık döviz ödeniyor. Teknik gücümüz de baltalanıyor. Aynı iş kolunda, aynı yeteneklerde Türk mühendisi 2500 TL. alırken, yabancı mühendis 25.000 TL. alır. Teknik eleman kisvesi altında getirilen bu dışilerin ne derece ehil olduğu da kontrol edilmez. Önce kompleksiyenmemiz lazım. Türk mühendisleri bütün problemlerin altından kalkacak yetenektedir. Bunun bilinmesi gerekli

Yankı — Personel kanunu »e ilgili şikâyetleriniz?

Beştepe— Personel kanunu Türkiye'de bürokrasiye prim veren bir kanun. Bu kanunla bürokrat kademeye büyük imkânlar sağlandı. Teknokratlara hiç bir şey verilmedi. Bir teknik elemanın devlete maliyeti 50 bin TL. dir. Hukuk veya Siyasal Bilgiler'den mezun bir elemanın ise 10.000 TL. civarındadır. Ekonomide üretimin maliyeti artınca, fiyatının da artacağı bir gerçek iken, teknik personel, maliyeti ile orantılı ücret almaz. Yani teknik personel, üretime bulunduğu katkı oranında üretimden pay almamaktadır. Personel Kanunu bürokrasiye prim veren ve teknokratları bürokrasiye iten bir kanun.

Yankı — Personel kanunu tatmin etmediğine göre, ne istiyorsunuz? Yan ödemeler şikâyetleri gidirmiyor mu?

Beştepe— Baş sorun para sorunu değil. Kaldı ki, yan ödemeler de teknik elemanlara fazla birşey getirmiyor. Hükümetin düşündüğü yan ödemelerin bütün teknokratları kapsıyacak şekilde, tekniker ve teknisyenleri de içine alacak şekilde çıkmasını istiyoruz. Hükümet bizim görüşümüzde değil. Hükümet görüşü, Personel Kanunu'ndaki hiyerarşiye uyararak yan ödeme yapılması şeklinde. Yani, ücreti fazla olan, bu orantı içindu fazla yan ödeme alacak. Biz buna karşıyız. Şantiyelere vb. yerlere gidecek genç arkadaşlarımıza daha fazla yan ödeme yapılmasını istiyoruz. Bu görüşü öbür meslek odaları ile birlikte hükümete duyurduk. Ayrıca, devlet tekni personele ayrı bir ücret sistemi uygulamalı, sendikal haklar ve rerek toplu sözleşmeye oturmalı.

Yankı — Teknik personelin kamu ve özel teşebbüse dağılımı?

Beştepe — Ülkemizde mühendis ve mimar sayısı 32.617 dir. Bunun yüzde 75'i kamu kesiminde çalışır. Burada belirtilmesi gerekli nokta : Özel sektör, okuldan yeni çıkmış bir arkadaş işe almaz. Bu arkadaş devlet kapısında yetişip, tecrübe sahibi olduktan sonra özel sektör tarafından kapılır. Bu haksız bir rekabet.

Yankı — Bunu önlemek mümkün mü?

Beştepe — Halihazır kanunlarla bunu önlemeye imkân yok. Belki şu yapılabilir : Örneğin, mühendis çalıştıran özel sektörün yüzde 25 oranında yeni mezun kişileri çalıştırması istenebilir. Tabii bu da kanun konusu. Amma çıkarılması gerekli. Sanırım, yurt kalkınmasına hizmet emelinde olan özel sektör bu konuda farklı düşünmiyecektir.